

BARNETS NAVN: _____

ALSUP er tenkt som en **diskusjonsguide**, og ikke som en frittstående sjekkliste eller et skåringskjema. Den bør brukes til å identifisere spesifikke forsinkede ferdigheter og uløste problem for et bestemt barn eller ungdom.

FORSINKEDE FERDIGHETER

Denne delen vil hjelpe deg å forstå hvorfor barnet responderer uheldig/maladaptivt på problemer og frustrasjoner. Vær imidlertid oppmerksom på at **forsinkede ferdigheter ikke er det primære fokuset for intervensjonen**. Med andre ord, du skal ikke diskutere forsinkede ferdigheter med barnet, og du kommer heller ikke til å arbeide med disse ferdighetene eksplisitt. Hovedmålet for intervensjonen er de uløste problemene – som du kommer til å dokumentere i neste del.

☐ Vansker med å opprettholde fokus	☐ Vansker med å forholde seg til ting nyansert/ er konkret, bokstavelig, svart/hvitt-tenkende.
☐ Vansker med å håndtere overganger, å skifte fra et fokus eller en oppgave til en annen	☐ Vansker med å forholde seg til situasjonsbestemte faktorer som innebærer en justering av en opprinnelig plan
☐ Vansker med å beregne/ vurdere sannsynlige utfall eller konsekvenser av en handling (impulsivitet)	☐ Ufleksible, unøyaktige tolkninger/ kognitive forvrenginger eller forutinntatte innstillinger (f.eks. "alle er ute etter meg" eller "ingen liker meg")
☐ Vansker med å være utholdende i utfordrende eller kjedsommelige/ langtekkelige oppgaver	☐ Vansker med å lese og tolke sosiale signaler/ nedsatt evne til å tolke sosiale nyanser/ vansker med å benytte og tolke sosiale koder
☐ Vansker med å vurdere/ overveie en rekke ulike løsninger på et problem	☐ Vansker med å skifte fra en opprinnelig idé, plan eller løsning til en annen
☐ Vansker med å uttrykke bekymringer, behov eller tanker ved hjelp av ord	☐ Vansker med å se hvordan hans/hennes atferd påvirker andre
☐ Vansker med å håndtere følelsesmessig respons på frustrasjon for å kunne tenke rasjonelt	☐ Vansker med å innlede samtaler, komme inn i grupper, få kontakt med andre/ mangler
☐ Kronisk irritabilitet og/eller angst som hindrer problemløsning eller øker frustrasjon	☐ Vansker med å utvise empati, forstå andres synspunkter og perspektiver
☐ Sensoriske eller motoriske utfordringer	☐ Vansker med å håndtere uforutsigbarhet, tvetydighet, usikkerhet, nye omstendigheter

ULØSTE PROBLEMER

Uløste problemer er de spesifikke forventningene/krav barnet har vansker med å imøtekomme/innfri. Ordene du bruker for å formulere et uløst problem, er de samme ordene du bruker når du introduserer et uløst problem for barnet (når tiden er inne for å løse problemet sammen). Et uheldig formulert uløst problem vil kunne medføre at problemløsningsprosessen stopper opp før den egentlig har kommet i gang. Bruk de fire retningslinjene i ALSUP-guiden (på neste side) når du skal formulere de uløste problemene.

SKOLE/INSTUTISJON:

Er det spesifikke oppgaver/ forventninger/ krav eleven har vansker med å fullføre eller starte på?

Er det medelever eleven har vansker med å komme overens med under bestemte/ spesifikke omstendigheter?

Er det oppgaver eller aktiviteter eleven har vansker med å gå fra eller til?

Er det fag, timer eller aktiviteter eleven har vansker med å delta i/komme tidsnok til?

HJEMME:

Er det plikter/ oppgaver/ aktiviteter barnet har vansker med å fullføre eller starte på?

Er det søsken/ andre barn barnet har vansker med å komme overens med under bestemte/ spesifikke omstendigheter?

Er det aspekter i forhold til hygiene barnet har vansker med å gjennomføre?

Er det aktiviteter barnet har vansker med å avslutte, eller oppgaver barnet har vansker med å gå videre til?

ALSUP-skjemaet er utarbeidet som en diskusjonsveileder for å hjelpe omsorgspersoner (foreldre/foresatte/profesjonelle) med å identifisere et barns forsinkede ferdigheter og uløste problemer. Forsinkede ferdigheter bidrar ofte til at omsorgspersoner får et nytt syn på barnets atferd. I stedet for å forstå et barn som oppmerksomhetssøkende, manipulerende, umotivert, lat eller grense testende, gir forsinkede ferdigheter et mer presist, produktivt og handlingsorientert perspektiv.

INSTRUKSJONER FOR Å IDENTIFISERE FORSINKEDE FERDIGHETER

Var det vanskelig å krysse av de forsinkede ferdighetene? Kanskje ikke, men her er likevel et par viktige påminnelser:

- Ta punktene i rekkefølge, så du ikke overser noe.
- Ikke bruk tid på hypoteser og teorier om årsaken til at en gitt ferdighet er forsinket. Du vil uansett ikke kunne fastslå den nøyaktige årsaken, og tiden er bedre brukt på å identifisere de forsinkede ferdighetene og de uløste problemene.
- Unngå også å bruke tid på å snakke om barnets atferd. Atferden er ganske enkelt barns måte å kommunisere at det er forventninger/ krav de strever med å møte.
- Å krysse av forsinkede ferdigheter er ikke en demokratisk prosess, og det bør ikke ta mer enn 3-5 sekunder å vurdere hvert punkt. Dvs. dersom noen av omsorgspersonene i møtet mener en forsinket ferdighet kan relateres til barnet, så skal punktet krysses av.
- Selv om de forsinkede ferdighetene bidrar til et nytt perspektiv (som jo er et viktig mål i seg selv) er ikke de forsinkede ferdighetene det primære målet for intervensjonen. De uløste problemene du skal identifisere, er hovedmålet for intervensjonen. Dersom disse problemene løses gjennom samarbeid (og proaktivt), vil barnets ferdigheter utvikles.

INSTRUKSJONER FOR Å IDENTIFISERE ULØSTE PROBLEMER

Et uløst problem **er en forventning et barn har vansker med å imøtekomme**. Å formulere uløste problemer er vanskelig, fordi denne formuleringen skal brukes ordrett når du introduserer det uløste problemet for barnet (når tiden er inne for å løse problemet sammen). Her kommer fire retningslinjer for formuleringen av uløste problemer:

De bør ikke inneholde referanser til barnets bekymringsfulle atferd. Ettersom du ikke snakker med barnet om hans/hennes atferd, er det ingen grunn til å inkludere atferd i formuleringen av det uløste problemet. I stedet begynner stort sett alle uløste problemer med ordene "Vansker med..." etterfulgt av et verb (som vist i eksemplene nedenfor). Du vil derfor ikke skrive «skriker og banner når han har vansker med å fullføre tekstoppgaver i matematikktimen». Skriv heller «Vansker med å fullføre tekstoppgavene i matematikktimen». **De bør ikke inneholde teorier eller voksnes antagelser.** Du vil derfor ikke skrive «Vansker med å stave ord på engelsk... fordi foreldrene nylig ble skilt».

De bør være oppdelt, og ikke sammensatte/ klumpet sammen («split, not clumped»). Du vil derfor ikke skrive «vansker med å komme overens med andre», men heller «vansker med å komme overens med Per på skolebussen om morgenen». **De bør være spesifikke.** For å gjøre et uløst problem så spesifikt som mulig, er det to strategier:

- Inkluder detaljer knyttet til hvem, hva, hvor og når.
- Spør «Hvilken forventning er det barnet/eleven har vansker med å imøtekomme?»

Disse retningslinjer, og forslag til ulike verb, er illustrert i følgende eksempler (eksemplene er gruppert i forhold til skole og hjem, men verbene er aktuelle på tvers av settingene):

HJEMME:	SKOLE/INSTITUSJON:	Det er også en rekke verb det er lurt å unngå:
• Vansker med å stå opp kl. 07:00 i ukedagene for å bli klar til skolen • Vansker med å gå i kirken på søndager • Vansker med å vente på tur når han/hun spiller sjakk med broren sin • Vansker med å sitte ved siden av søsteren sin ved middagsbordet • Vansker med å sette tallerken og glass i oppvaskmaskinen etter middag • Vansker med å ta ut søpla på tirsdager • Vansker med å pusse tenner før leggetid • Vansker med å skru av PlayStation kl. 20:00 • Vansker med å re opp senga på morgenen før skolen	• Vansker med å starte med tosfrede divisjonsoppgaver i matematikk • Vansker med å ferdigstille kartet over Europa i geografi • Vansker med å delta i diskusjonen under morgenmøte • Vansker med å gå fra friminutt og inn i matematikktimen • Vansker med å avslutte datatid for å gå til samlingsstund • Vansker med å gå i gangen mellom timene • Vansker med å rekke opp hånda under diskusjoner i samfunnsfag • Vansker med å holde hendene for seg selv i kantinekøen	• akseptere, • sette pris på, • holde seg rolig, • be om hjelp, • lytte, • følge med, • fokusere, • vurdere, • forstå, • å holde ut, • kontrollere